

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katoliški tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pa pošli prejemam:

za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6, 50 —
mesec 2, 20 —

V upravnistvu prejemam:

za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 189.

V Ljubljani, v torek, 19. avgusta 1902.

Letnik XXX.

Ljudski tabor.

Po vročih dneh, ko je bilo ljudstvo izmučeno od vročine in dela, se bo zopet živješe nadaljevala politična akcija v naši deželi, katera mora segati do zadnje gorske vasi in zbuditi naše ljudstvo k še popolnejši samozavesti. Pritisk, ki je tlačil toliko časa naše ljudstvo, je rodil protipritisk, in ta je zdrav in potreben. S tem, da se javna vprašanja razpravljajo v ljudskih masah, se mora dvigniti ljudska energija, ki nam je tako potrebna.

Z veseljem opozarjamo, kako prodirajo v javnosti ideje, ki jih je proglasila katoliško-narodna stranka v prošlem zasedanju deželnega zbora. Skode od obstrukcije dežela ne bo imela, ker je naša stranka preskrbela, kar je bilo v njeni moči, da se ljudstvu nobena potreba niti od deželnega odbora ne more odreči brez krivde liberalcev. Na večini je vsa odgovornost.

Pač pa se bo korist pokazala očitno potem, ko bo ta kriza končana, ta kriza, ki nima drugega namena, kakor dati ljudstvu pravico, odpraviti mero, ki tlačila vso našo javnost in omogočiti krepko gospodarsko in politično delo v korist deželi in ljudstvu.

Da se ta namen tem jasneje in odločneje izrazi v središču slovenske zemlje, v beli Ljubljani, zato sklicuje katoliška narodna stranka slovensko ljudstvo na

ljudski tabor v Ljubljani dne 12. oktobra t. l.

Na tem taboru, h kateremu bodo prišli tisoči krepkih katoliško-narodnih mož, bomo izrekli svojo glasno zahtevo po splošni in enaki volilni pravici. Zborovalo se bo od 3. do 4. ure popoldne, tako da bo mogoče udeležnikom še tisti večer se vrniti domov. Po zborovanju pa gremo

na Sveto goro pri Gorici.

S tem romanjem bo združen obisk groba našega prerano umrlega uzornega kardinala Missia.

Slovenski možje, pridite na to sijajno zborovanje! Bog in sreča junaka!

Shod v Leskovici.

Minoli praznik 15. t. m. se je malo nad levovim brlogom, kjer pa lev svoje grive ne stresa, ampak kamor le od daleč svoje zobe in kremplje kaže, vršil lep ljudski shod v Leskovici. Po dokončanih drugih slovesnostih in procesiji povodom papeževe 25letnice otvoril shod g. dež. poslanec dr. Krek. Govornik najprej omenja, da ni sklical shoda morda zato, da bi reflektiral na zadnji dr. Tavčarjev shod v Sred. vasi, temveč ker ga veseli, da se človek med dobrimi domačimi ljudmi odkrito kaj pomeni, ter jim svoje sree in misli razodene. Odgovoriti hoče na dveje predbacivanj naših liberalnih nasprotnikov, da se duhovnikom gre le za nadvlado in njih bisago — in da je naš kmet neumen.

Razmere v deželi nas silijo k temu, da se duhovnik vtika razun v strogo cerkvene reči tudi v druge zadeve. Kolikokrat je treba temu ali onemu dati dober svet in kdo mu zamore to storiti kakor duhoven, ki je navadno v tistem kraju najbolj izobražen; koliko bolj mirno življenje bi imel duhovnik, da bi se zamogel samo svojim

opravičilo posvetiti. Res je, kdor se bori proti verstvu in je skuša spraviti s sveta, ravna kakor tisti, ki bi hotel z lešniki solnce doli sklatiti.

Tudi se ne gre duhovnikom samo »za bisago«. Vprašajmo se le, kateri stan bolj siromake podpira? Koliko kmetov so že duhovniki odrli? O sebi pravi govornik, da bi bil on že bogat mož, ko bi mu njegovo delovanje za združništvo kaj neslo.

Isto tako je neopravičeno oponašanje, da je naš kmet neumen, poneumljen. V marsikateri liberalni glavi, ki se prišteva k tako zvanim izobražencem, je vse zmedeno, da je težko z njim govoriti pametno, kmet pa, če tudi se ni toliko učil, ima tiste pojme, ki si jih je prisvojil, popolnoma urejene. On je zmožen za napredek; napredovati pa bo mogel samo po združništvu. Temu nasprotuje skoraj vsa nemška gosпода, ki je sedaj združena z našimi slovenskimi liberalci. Ti so tisti, ki kujejo ljudstvu okove.

Zoper to so morali nastopiti naši narodno-katoliški poslanci, ki hočejo braniti ljudske pravice z vso odločnostjo. Klofute, ki jih zato od svojih nasprotnikov dobivajo, morajo vračati, ker tu ni namestu izrek: Ako te kdo udari na eno lice, ponudi mu še drugo, ko se gre za občni blagor, in bi s tem bil nasprotnik le še bolj predrzen in nesramen. Temu nasilju, da bi oni, ki zastopajo ogromno večino prebivalstva v vsi deželi, ne imeli nobene besede v zboru, se morajo upreti, ako tudi na najstrožji način, ker pravična stvar mora končno zmagati.

Lepo število mož, katerih se je zbralo tudi nekaj od tolminske, poljsanske in osliške plati, je z največjo pazljivostjo poslušalo res jedrnat in nenavadno poljudni govor in pri trejevalo govorniku.

Stavila se je še resolucija:

Zbrani volilci v Leskovici 15. t. m. izrekajo popolno zaupanje narodno-katoliškim poslancem za njih delovanje v deželnem in držav. zboru. Krepko in nepogljivo se naj potegujejo za ljudske pravice! Zbrani volilci protestirajo proti neosnovanim napadom od gotovestrani v političnih govorih na naša nepolitična društva.

„Hlas Naroda“ o češkem vprašanju.

Praški staročeški list »Hlas Naroda« piše v svoji sobotni številki o češko-nemškem spravnem pogajanju in njega konečnih vspehih. List meni najprej, da je v kljub mnogobrojnim težkočam, ki se stavijo Koerberjevi vladi pri reševanju nagodbenega vprašanja, pričakovati še mnogo večjih težkoč pri rešitvi češkega vprašanja. Vlada je torej zbok tega v veliki zadregi, a tudi Mladočehi se nahajajo v zelo težavnem položaju. Pred desetimi leti so Mladočehi dolžili izdajstva staročeške poslance, ker so sprejeli znane dunajske »punktacije«. Mladočehi naj sedaj dosežejo večje ugodnosti, če morejo; položaj pa sedaj ni prav nič bolj ugoden, kot tedaj, v sedel česar jim noben resen Čeh ne bo očitil, če sprejmejo, kar je sploh dosegljivo. Napačno bi namreč bilo, ko bi se vodil boj do skrajnosti. Parlamentarna obstrukcija je dvorezen nož, s katerim se razpor ne poravnava. In vendar je sprava nujno potrebna. Brez ozira na prejšnje dc-

godke more biti želja češkega naroda le naslednja: Sprava, mir, če je mogoče to doseči na način, ki bo časten za češki narod. — Tako imenovani staročeški list. Sodimo, da mnogim mladočeškim krogom te vrste ne bodo ugajale, posebno, kar se tiče boja do skrajnosti.

Zopet nova disciplinarna preiskava na Ogrskem.

Korupcija v tramasonsko-liberalni Ogrski prinaša vedno lepše sadove. Dosedaj se je ta raztezala večinoma na občinske in okrajne zastope, sedaj so pa prišli na sled »neljubim skrivnostim« celo v uradu trgovinskega ministerstva. Včerajšnji dunajski listi poročajo namreč iz Budimpešte, da je odpuščen iz službe vodja industrijske sekcije v ogrskem trgovinskem ministerstvu, ministerialni svetnik Szterenyi, ter protijemu uvedena disciplinarna preiskava. Imenovani Szterenyi je bil dolgo vrsto let eden najvplivnejših uradnikov v trgovinskem ministerstvu, ki je imel tudi moč in oblast podeljevati razne olajšave raznim industrijskim krogom. Te moči in oblasti se je pa kajpada moč posluževal v mnogo obilni meri, nego bi bil smel. Ni čuda, da so se, sicer zelo pozno, z vseh strani čule pritožbe o Szterenyjevih »nerednostih« in tudi liberalni vladni poslanec Györfy je pisal trgovinskemu ministru pismo, v katerem zelo hudo obdoljuje prvega vladnega zaupnika v trgovinskem ministerstvu.

Kajpada vladinovec Györfy ne bi bil tega storil drugače, ko bi ga vodja industrijske sekcije sam ne bi bil znatno oškodoval. Imenovani poslanec je namreč hotel prevzeti dobavo 5000 predilnih strojev za domačo industrijo v kraju Szekl, ministerialni svetnik je pa to preprečil in oddal dobavo drugemu, ki je znal še bolj »mazati« nego Györfy. Izgovarjal se je, da so strokovnjaki zavrgli njegov izdelek. Szterenyi je radi te ovadbe pozval poslanca na dvoboj, a poslednji ga ni vprejel, češ da svetnik sploh ne more dati zadoščenja. Če bo trgovinski minister resno in vestno nadaljeval preiskavo, pokazale se bodo bržkone še vse lepše reči.

Boj do konca.

Vsa znamenja zadnjih dni kažejo, da hoče Combes še ta teden izvršiti, kar je pred nedavnim izrekel vojni minister Andree: boj do konca. Combes in Andree res složno delujeta pri zatvarjanju kongregacijskih šol, kajti na prvega besedo da drugi na razpolago vojaštva, karkoli ga je potrebno. O vladni brutalnosti podamo iz zadnjih dni le nekaj slučajev.

Redovniška šola v Douarnenezu 17. t. m. še ni bila zatvorjena. Treba je bilo torej naglo na delo. Ob dohodu vojaštva in policije je ljudstvo zabarikadiralo šolsko poslopje ter samo stalo na straži. Došli komisar je pretil, da razruši barikade z dinamitom. Ko je došel ključavničar in hotel s silo odpreti vrata, polilo ga je ljudstvo z vodo. Vojaštvo je moglo udreti v poslopje še le tedaj, ko je podrlo del zidu. V slovesnem sprevodu so spremili redovnice iz samostana.

Mnogo huje je bilo pri zatvarjanju šol v Ploudquiellu, Folgoët in St. Méneu. Posebno vroč boj je bil v prvem okraju. Vojaki in orožniki so se nad dve uri v največjem deževju zamažali. Oboroženi z vsemi mogočimi stvarmi so jih kmetje kar najodločneje napadli. Vsi poskusi vladnih or-

ganov so bili zaman. Ljudstvo je že več dni zaporedoma stražilo redovne šole in se umakne le kroglijam. Major Leroy-Landary ni hotel izvršiti vladnega povelja. Moral je na trdnjavo, kjer je že Saint Remy. — Vlada je sedaj izdala nove dekrete, ki jih namerava izvesti prihodnjo nedeljo. Morda prično sedaj tudi s topovi, z dinamitom so že grozili.

Zanardelli in Rudini.

Bivši ministerski predsednik marki di Rudini, ki v sedanjem kabinetu nima nobenega mesta, bi bržkone zopet rad zlezal na ministerski stolec, kajti le tako si je mogoče tolmačiti prijateljstvo in naklonjenost, ki ju goji do ministerskega predsednika Zanardellija. En del njegove desnice, ki je ob nastopu sedanje vlade zasedla opozicijske sedeže, baje že v kratkem opusti svojo opozicionalno taktiko in s tem pomnoži vladne vrste. Rudini je te dni sam izjavil, da je ob volitvi zborniškega predsednika naravnost svetoval svojim prijateljem, naj glasujejo za vladnega kandidata, ter pristavil, da se že mnogi kesajo, ker niso sledili njegovemu nasvetu. Tudi pravi Rudini, da brez resnih nevarnosti sedaj ni mogoča drugača politika, kakoršno vodita Zanardelli in Giolitti. Ker se že tudi čujejo glasovi o potrebi premembe v sedanjem kabinetu in ker bo vlada v bližnjih dneh potrebovala zanesljivo večino, je povsem umevno, da hoče Rudini izriniti sedanjí ugodni položaj in priplezati na ministerski stolec.

Iz brzojavk.

Včerajšnji ministerski svet se je pečal samo z nagodbenim vprašanjem. Ministerski predsednik je podal obširno poročilo o dosedanjih dogovorih ter pripomnil, da upa na ugoden vseh. V petek pride na Dunaj Szell s svojimi ministri. Koerber meni, da bodo pri tem posvetu odstranjene vse težkoče. — Poslanec Jax umrl. V Waidhofnu na I. na Nižje-Avstrijskem je v nedeljo zvečer umrl kršč. soc. deželni, bivši državni poslanec Bogom. Jax, rojen l. 1844. Krščansko-socialna stranka izgubi z njim zelo delavnega člana. Pokopan je bil danes. — Demonstracije v Iglavi. V Besednem domu so priredili včeraj češki sokoli in nekatera druga društva večjo slavnost, ki so jo hoteli Nemci na vsak način preprečiti. Ker niso mogli drugače, napadli so sokole zvečer pri odhodu. Še le stotinja vojakov je naredila mir. — Vstaja v Kini. Podkralj v Sečvanu poroča: Cesarске čete so 12. t. m. napadle glavni vstaški tabor pri Juclivanu. Padlo je kakih tisoč vstasev. Vodjo so ujeli in usmrtili. — Umrl je ogrski poslanec liberalne stranke Luppá. — Burski generali pri kralju Edvardu. Včeraj je kralj Edvard sprejel na krovu svoje ladije v Cowesu burske generale Botho, Delareya in Deweta. Šel jim je nekaj korakov nasproti ter segel vsakemu v roko. Pozneje jih je sprejela tudi kraljica in princezinja Viktorija. General Botha se je zelo pohvalno izrazil o vsprejemu. O politiki se ni govorilo. — Novo železniško ministerstvo namerava ustanoviti na Ogrskem. — Zasedanje francoskega generalnega sveta se je pričelo včeraj. Skoro na celi črti je izvoljeno dosedanje predsedstvo. Pričakuje se živahnih razprav. — Oba macedonska odbora, starega in novega, namerava vlada razpustiti. — Ostavke armenskega patriarha Ormaniana in sultanova vlada

54 256

še ni sprejela ter ga skuša z ustnimi obljubami pregovoriti, da ostane.

Liberalna nezaupnica!

z Vrhniške.

Vrhniški občinski očetje so v seji dne 10. avgusta enoglasno izrekli dr. Susteršiču in katoliško narodni stranki — nezaupnico! To pa v obliki nekakšnega protesta, kakor poroča brzojav v »Slov. Narod« z dne 11. avgusta.

Groza in strah! Kaj bo pa sedaj! Ta protest mora biti gotovo smrtni udarec za vso katoliško stranko! Ali ne?

Kaj še! Vsi dobro misleči ljudje se bodo temu protestu prav tako od srca — smejali, kot smo se mu smejali mi! In da bote braveli »Slovenca« to razumeli in se tudi vi smejali, zato vam povemo v pojasnilo to-le: Sedanji vrhniški odbor je skozi in skozi liberalen. Pri zadnjih občinskih volitvah bi bila naša stranka najmanj z 12 svojimi odborniki čisto lahko prodrla, ko bi se bila hotela zato res potruditi. Nastopila je sicer v tretjem razredu s svojimi kandidati, a to še le zadnji večer pred volitvijo in brez vse prave agitacije. Kaj torej čuda, da smo propadli! In to tembolj, ker je župan Jelovšek sam osebno že skraj po vseh vaseh priporočal svoje kandidate! Ni pa nam bilo tudi nič žal zato! Opozicija je že dobra v občin-skem svetu, ako že ni mogoče dobiti večine! A v naših razmerah bi bila imela za sedaj silno težko stališče!

Prišli so torej v občinski odbor zgolj možje, katere je nasprotna stranka priporočila. Edina dva naša, ki sta bila izvoljena, odpovedala sta se odborništvu prostovoljno takoj, češ, »bodite liberalci le sami med seboj!«

Ne rečemo, da so vsi sedanji občinski odborniki liberalci. A izvoljeni so od nasprotne stranke in zato morajo plesati, kakor ona gode! Godeta pa v sedanjem vrhniškem občinskem odboru župan Gabrijel Jelovšek in bivši poslanec Lenarčič!

Sedaj pa je že tudi omenjeni protest popolnoma pojasnjen. Imenovana gospoda sta bila odločivna pri njem! Gabrijel Jelovšek je bil pri zadnjih deželnozborskih volitvah liberalen protikandidat — dr. Susteršiča, Lenarčič pa je bil liberalen poslanec in je svak — dr. Ferjančiča. Začela pa se je stvar s tem, ker letos vsled obstrukcije ne bo mogoče menda pričeti z vrhniškim vodovodom!

Gospodje odborniki! Kaj za tako stvar Vi protestirate proti katoliški stranki? Koliko let že obetate in obetate vodovod! A le ni bilo nič z njim! Celo mi smo Vas pred par leti morali dregati zanj! Sedaj pa naj je naenkrat v par mesecih tolika sila? Ali je res tak razloček, če se vodovod prične letos na jesen ali prihodnjo pomlad! Pa seveda, Vi baje pripovedujete ljudem, da je sedaj kar za dve leti vse ustavljeno! Vi preroki! In tistemu Lenarčiču se sedaj naenkrat za vodovod tako mudi, ki je še pred nedavnim časom bil najhujši nasprotnik vodovoda, češ, da ga ni treba! Pojte se solit!

Liberalci vrhniški! Protestirajte le še večkrat! Kako ljudstvo vrhniško misli, to je pokazalo pri volitvah! Pri državnozborskih volitvah je dobil dr. Susteršič 497 glasov in pri deželnozborskih 200! Koliko pa Vi? Ali ste že pozabili? In kako volivci vrhniški še sedaj mislijo, to je pokazal zadnji občni zbor katoliškega političnega društva! Gotovo tudi Vam še danes donijo po ušesih gromoviti živio-klici, s katerimi je ljudstvo pozdravljalo svojega — voditelja! Zato pa Vi — protestirate! Razumemo!

Ej, gospodje, koliko družega zares nujnega dela imate, kakor pa na tak način duška dajati svoji jezi! Kaj n. pr. nova šola? Zopet je le dr. Susteršič vzrok, kaj ne, da je že ne prične enkrat zidati?

Mi pa smo bili, to povdarjamo še enkrat, Vašega protesta srčno veseli! Pokazali ste z njim le celemu svetu to, kar smo mi že davno vedeli, da ste namreč Vi res pravikranjski liberalci in da imamo torej mi popolnoma prav, ako želimo, da se občinski odbor, ki je v tako očitnem nasprotju z ogromno večino dobrega vrhniškega ljudstva, gre čim preje — tisto pot, kojo mora iti prej ali slej vsa liberalna stranka — rakom živžgat!

Ker se sedaj nekateri odborniki izgovarjajo, da niso vedeli, kaj podpisujejo, priobčujemo tu celo izjavo:

Občinski odbor vrhniški izreka svoje ogorčenje nad postopanjem poslancev katoliško-narodne stranke v sejah 21. in 23. junija t. l. v deželnem zboru kranjskem, s kojim postopanjem se je onemogočilo delovanje deželnega zbora kranjskega in s tem oškodilo vse, zlasti kmetstvo prebivalstvo, koje ne more biti deležno deželnih in z njim tudi državnih podpor. Ob enem pa izreka občinski zastop svoje obžalovanje tistim soobčanom, kateri so se v svoji zaslepljenosti dali po brezvestnem strankarskem postopanju duhovščine (!!) speljati in iz-

reči zaupanje poslancu dr. Susteršiču in njegovim ožjim somišljenikom.

Gabrijel Jelovšek, župan; Lenarčič Josip, Mayer Karol, Bricej Josip, Gruden Ivan, c. kr. umirovljeni davkar, Kovač Jakob, Kočevar Franc, Hočevar Jakob, Komotar Anton, c. kr. notar, Lenasi Peter, svetovalci. Bradsko Franc, Furlan Ivan, Jelovšek Karol, Jurca Josip, Jurca Franc, Jerina Mihael, Kobal Bogdan, c. kr. sodni svetnik, Levstik Vinko, Mrzlikar Ivan, Oblak Franc, Ogriz Jakob, Požar Jakob, Petrič Franc, Petkovšek Andrej, Simon Franc, Trček Franc, Verbič Josip, Dolenc Franc, Premk Vinko, c. kr. kontrolor, Potrebuješ Ivan, Rogelj Lovro, odborniki. Kotnik Karol, Fröhlich Teodor, dr. Janko Marolt, Tomšič Mihael, Jelovšek Maks, Kunstelj Josip, virilisti.

37 mož je torej podpisanih, kakor vidite! A izmed vseh teh 37 mož so ob volitvah na našo stran volili le štirje ali pet! Liberalci pa so ob raznih volitvah po najhujši agitaciji prišli največ skupno na blizu 80 glasov. Iz tega spoznamo, da ta imenik nasprotnih volivcev vrhniških še ni popoln. Želim si zato še ene take izjave, katere pa ne bodo izdali le vrhniški občinski očetje, ampak vsi vrhniški liberalci polnoštevilno podpisani. Kaj mislite, gospodje odborniki, koliko podpisov bo na tisti izjavi — vešč!

Na izjavo samo pa niti ne odgovarjamo! Priporočamo le vsem vrhniškim možem, da jo še enkrat preberejo in — presodijo! F. B.

Kdo naj gre z dobrépoljske šole?

Iz Dobrépolj, 17. avg.

V zadnjem času se vedno določneje duje, da bode moral učitelj gosp. Pirnat z naše šole. Nekdo, ki g. Pirnata zaradi — rekviema! — smrtno sovraži, bode po velikem ovinku sedaj dosegel, česar prej ni mogel, da bode gospod Pirnat prestavljen brez vse preiskave na golo sumničenje tistega, ki ga sovraži — ne da bi se dalo gosp. Pirnatu prilike, opravičiti se. Ta znani — nekdo! — pa ne bo odstranil samo neljubega si kolega na nepričakovano lahek način, ampak bo vrhu tega še vrnil na njegovo mesto nadebudnega sinčka, ki ni potreben tukaj samo zaradi šole, ampak še bolj zaradi... pa ne bodimo indiskretni!... Ta znani — nekdo! — si bode lahko gladi sivo brado ali pa mel roke in deklamoval s Heinejem, ako ga pozna: »Die Männer haben lange Ohren«...

Torej to premeščenje je skoraj gotova stvar in mi pri sedanjih razmerah ne moremo ničesar storiti, da bi to preprečili. Povedati smemo pa vendarle, kar imamo na srcu in kar je res: gosp. Pirnat je soliden mladenič, v soli ne stori nič manj kakor drugi, ljudje ga imajo radi in splošno želijo, da — ostane. Splošna želja ljudstva pa je, da gre iz šole — **Kadunjeva Pepa**, ki nima dekreta.

S tem svetujemo c. kr. okr. šol. svetu, kako naj porabi svojo oblast. Prav veselilo bo nas, ako so govorice o premeščenju g. Pirnata — samo prazne govorice. Ako se pa zgodi, da bode premeščen gosp. Pirnat, in bode v šoli ostala Pepa, bode dotični gospod, ki misli, da bode triumfirati, imel škandal, pa prav gotovo — velik škandal. — Sedaj naj pa izbira!

Grozna nesreča v Sesljanu.

Iz Trsta, 11. avg.

Poročali ste že o grozni nesreči v Sesljanu in tudi, da je prevzela trdka Faccanoni zasipanje in regulacijo tržaške luke.

Kakor znano, hotelo je prevzeti to zasipanje več avstrijskih trdk, in celo z boljšimi ponudbami, a avstrijska vlada poverila je to delo, kakor se je takrat po mestu govorilo, po posredovanju važnih, visokih činiteljev laškemu podniku Faccanoni-ju, ki je najel pri tem delu samo svoje rojake, laške podnike, v Trstu takozvane »regnikole«. Razume se, da gre tu za več milijonov goldinarjev, katere plača naša država laškemu podniku. To je strogo avstrijsko, kaj ne? Toliko sem hotel omeniti le mimogrede.

Glasi c. kr. avstrijske in kraljeve laške vlade, zloglasni židovski »governo« iz »Lesnega trga«, pripovedovalo je na dolgo in široko o tej nesreči in ta žid hotel je zvaliti vso krivdo na onega ponesrečenca, ki je prvi zapustil odkazano mu mesto kakor paznik in šel na ono mesto, kjer se je vršila eksplozija, vsled česar ga je zadušil razširjajoči se gosti puh. Ta nesrečnec da ni hotel počakati na signal »Feuer einstellen«, kateri signal ni ukazal še dati inženir Faccanoni. Tako je hotel odvaliti žid vso krivdo od Faccanoni-ja.

Da bodo čitatelji vedeli ceniti pisavo laškega, tržaškega žida, podam jim v naslednjem, kaj piše tržaški list »Il Sole« o tej nesreči:

»Naše poizvedovanje. Prodane nove. Šli smo v Sesljan z namenom, da prinesemo luč resnice v neumno opravilo, katero hoče na vsak način prikriti podjetje Faccanoni v zvezi z nepoštenimi in jako lahko podkupljivimi novinami. Židovske novine, ki so vedno pripravljene, postaviti se na stran kapitala, naj se rudeči kolikor hoče od krvi delavca, hočemo z vsemi močmi njenih od podjetja Faccanoni plačanih peres rešiti jedinega, ki je zakrivil to nesrečo, pred sodniško kaznijo in vsled tega pred odškodnino, katero bi mogle družine žrtev zahtevati od njega.

Boj takih novin in neumno prizadevanje Faccanoni-jevo imajo jedini ta namen: varovati blagajno podjetja pred neizprosno finančnim polomom. Sedem družin je, ki čakajo na odškodnino, da jim ne bo treba stradati v pomanjkanju, kamor jih je pahnilo neizkustvo in lahkomiselnost inženerja Faccanoni-ja.

Pravično in človekoljubno je, da zelo bogato podjetje Faccanoni popravi posledice pogreška, kateri padajo danes v dvojni nesreči na njo, v žalosti in ekonomičnem uničenju sedmih delavskih družin.

Sedaj mora pravica za to skrbeti, ker podjetje Faccanoni, ki je tako radodarno pri zastrupljenih novinah, je vedno odiralo družine žrtev. In veste li, koliko je žrtev, čitatelji? Malenkost: v šestih mesecih štirinajst mrtvih in nešteto ranjenih. Velikoštevilo mrtvih prikazalo se je še-le sedaj, o priliki sedanje nesreče, ker židovske novine, dasi so tako bogate najmanjših novic, so dobro pazile, da niso obvestile čitateljev o vednih in groznih nesrečah tega kamnoloma, ki je sedaj prava klavnica delavcev.

Kaj pravi »Piccolo«? Opis nesreče minolega petka v »Piccolo« odgovarjal je popolnoma resnici, trdeč, da je trombetač dal znamenje »Feuer einstellen«.

V oni prvi notici pisal je zviti židovski časopis, da glede odgovornosti ne more še nič reči, ali da hoče tudi tudi to pojasniti naslednji dan.

To je bila previdnost, pa tudi strašilo. V soboto koj prinesel je »Piccolo« članek, poln laži (o katerem pravijo vsi v Trstju in Sesljanu, da gaje pisalsam inženir Faccanoni), v katerem je trdil, da signal »Feuer einstellen« ni bil še dan. Temveč pridodal je še »Piccolo« novo okolnost, s katero hočemo dokazati, da je oni članek narekoval sam Faccanoni. Pisal je namreč »Piccolo«, da je neka priča razločno slišala signal, ko je pa bila kasneje od oblasti povprašana, če more to potrditi s prisego, izjavila je, da tega ne more storiti.

Nova laž. Ta priča je gospod Gansmüller, vodja zdravnišča v Sesljanu, kateri ne le da je slišal signal, temveč je pripravljen potrditi to s prisego.

To naj zadošča, da dokažemo poštenje »Piccola«. Signal »Feuer einstellen« je bil dan. Vsi so slišali oni famozni signal, ki je provzročil katastrofo. Potrdili so to baron Pillerstorff, vitez Baragny, dr. Wagner in g. Gansmüller. Kaj pravi velikanski lažnik, prodani žid Teodor Mayer, lastnik lista »Piccolo«?

Še jeden dokaz je, da je bil dan signal. Ona dva stražnika, ki sta imela rudeče zastave, dobila sta ukaz, da ne smeta nobene pustiti naprej in da ne smeta zapustiti svojega mesta, dokler trombetač ne naznani, da je minula vsaka nevarnost. Dokazano pa je, da sta ona dva stražnika se odstranila, kakor hitro sta slišala signal, in če ni vse ljudstvo planilo na kraj, kjer se je prigodila nesreča, bilo je njemu na potu le ogromno kamenje, ki je preprečilo, da ni bilo še groznejših žrtv. Tudi na posledice eksplozije ni mislil inženir Faccanoni, ker on bi bil dal še le dve uri po eksploziji tak signal. Kaka nesreča bi se bila zgodila, ko bi bil veter zanesel ta puh proti blizu stoječi množici? Sam inženir Faccanoni je vsega kriv.

Tako piše »Il Sole«. Naša država je izročila dela laškemu podniku inženirju Faccanoni-ju, radi katerega neprevidezni ležita v grobu Tržačan Dusič in nečak deželnega predsednika barona Winklerja — stražmojster Winkler. Pa naj reče še kdo, da nismo v Trstu v dobrih rokah!

Mlatev v sili.

Iz Polja, 11. avgusta.

Nekaj izrednega doživeli smo pri nas v nedeljo 10. t. m. Prišel je čas mlatve. Naželi smo letos mnogo več nego druga leta. V vasi Slape najeli so posestniki barona Codellija, da jim zmlati žito s parno mlatilnico. To je sicer že samo na sebi nekaj izrednega, da se pri nas mlati s parno mlatilnico. Še bolj čudno pa se nam je zdelo,

ko smo videli gredoč k maši, da se je mlatilo v nedeljo. Radovedni smo bili, ali za barona Codellija ne velja postava o nedeljskem pečitku. Nejevoljni ugovori čuli so se iz ust naših možakov; vsi so zabavljali posestnikom v Slapah. Toda reveži so usmiljenja vredni, kakor se je pozneje izvedelo.

Večinoma vsi posestniki so vzniki vevške tovarne in pri tej vožnji je tako masten zaslužek, da so se v pretekli zimi in spomladi tako do ušes zadolžili v prodajalnici, kjer kupujejo otrobe in koruzo za svoje konje, da je dotični trgovec ukazal nemudoma pripeljati mu vso pšenico, kolikor so je letos pridelali, kakor se zgodi vsako leto. Reveži so se trudili v soboto celo noč ter v nedeljo do poludne, da še k maši niso mogli priti. Tu se vidi, kaki reveži so vzniki vevške tovarne. K.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. avgusta.

Osebnosti. Tržaški škof dr. Nagl in novomeški prošt dr. Elbert sta se danes odpeljala iz Ljubljane s tržaškim vlakom. — Kanonikom goriškega metropolitanskega kapitlja je imenovan č. g. stolni vikarij Franc Kodermac.

Cesarjev rojstni dan v Mariboru. V Mariboru se je cesarjev rojstni dan, kakor se nam od tam poroča, posebno slovesno obhajal. Ob 9. uri je prevz. knezoškof dr. Mihael Napotnik v stolnici služil slovesno peto sv. mašo. Navzoči so bili vsi prvi ces. uradniki, tudi novi župan g. dr. Schmiderer in mnogo vernega ljudstva. Veteranci so že na predvečer dali streljati in so na god že na vse zgodaj obhodili s svojo dobro izvežbano godbo glavne ulice deloma s zastavami ovenčanega mesta. K slavnostnemu obedu je premilostljivi knezoškof povabil v svojo palačo nad 50 odličnih gostov iz raznih stanov. Z vznesenimi besedami je napil presvitlemu cesarju, kot starosti vseh nam znanih vladarjev, ki vlada habsburške dežele dalje, kakor katerikoli njegovih prednikov. Proslavljaj je njegove vladarske vrline ter mu želel učakati še biserni in železni jubilej. Le škoda, da se ta imenični patriotični praznik obhaja ob času, ko so vojaki večinoma pri svojih vajah, profesorji na počitnicah, c. kr. uradniki pa imajo ravno svoje sodnijske praznike. Vkljub temu se sme reči, da se je cesarjeva proslava izvrstno obnesla.

Kaj sme vse pisati »Deutsche Wacht«. Celjska »Deutsche Wacht« priobčuje članek »Wird Gräfin Chotek Kaiserin von Oesterreich«, v katerem z ozirom na neko brzojavko, v kateri se poroča, da av. oče vladarskim rodbinam ne bo več dovolil zakonov mej sorodniki, in da priporoča, naj vladarske hiše stopijo v sorodstvo z višjo aristokracijo, napada soprogo našega prestolonaslednika in piše: »Ali smo Nemci primorani grofice Chotek pripoznati za cesarico avstrijsko? Odgovor se glasi: Ne! Mi kratkomalo nočemo, ker ravno nočemo. Mi grofice Chotek nočemo za cesarico in si je tudi ne bomo pustili usiliti od nikogar. Od nikogar! Ali ste razumeli, Vaša svetost v Rimu? Mi vemo, da bi imeli v njej pred seboj grobokopa naše narodnosti in mi ne bomo norci, da bi vrv sami sebi položili okoli vratu. Gospa grofica si bode torej že morala, ako bi rada sedela na kakem prestolu, si ga naročiti od kakega mizarja za privatno porabo ali pa potrkati na drugem mestu, ako je prosto. Z Avstrijo ni nič. Mi Vas ne maramo, madama!« — V druge napade se ne spuščamo, niti nočemo odgovarjati na domišljijo »Deutsche Wacht« o »Staatsstreichu«. Članek kaže veliko megalo-manijo piščevo. Značilno je, da je pustilo državno pravdnštvo v Celju, da je »Deutsche Wacht« tako hujskajoč članek proti prestolonaslednikovi soprogi brez ovire razširila. Treba bode to stvar spraviti v državni zbor, da se razvidijo konfiskacijske razmere glede slovenskih in nemških listov pri državnem pravdnštvu v Celju. Naši poslanci morajo odločno zaklicati, da Celje še ni na — Pruskem!

Štajarski romarji so bili včeraj na Brezjah. Z Brezij so prem. škofu dr. Napotniku poslali brzojavko, ki se glasi tako-le: »Nad 1200 Vaših, Vam iz srca udanih Lavantincev se Vas na Brezji pri Mariji Pomagaj prav spoštljivo spominja ter moli za Vaš časi in večni blagor. Jurkovič Martin, Medved Vrož, dr. Medved. Prevz. knezoškof Mihael so ji takoj odgovorili:

Mnogočastitemu gospodu duhov. svetovalcu Martinu Jurkoviču in drugim začasno v frančiškanskem samostanu na Brezji. »Vam in vsem romarjem, ki so pobožno molili za mene pri Mariji Pomagaj, se za to ljubezen iskreno zahvaljujem. — Vediti, da tudi jaz ne bom nehal, Vas blagosloviti in za Vas moliti. Mihael, knezoškof. Romarji so se tega pristranskega odgovora iskreno razveselili.

Slavnost v Zagrebu in liberalna predrznost. Lepi dnevi zagrebskih slavnosti so minuli in listi se sedaj pečejo z raznimi podrobnostmi. Tudi »Slov. Narod« je prinesel o slavnosti poročilo, a pri tem se ni mogel zdržati, da bi popolnoma brez poviha ne napal onih, kateri ne stojijo v njegovem taboru. »Slov. Narod« je v svojem poročilu dobesedno pisal: »A kakor ni došlo nobeno klerikalno društvo, tako tudi ni bilo videti nobenega slovenskega klerikalca. Prav tako, pri narodni slavnosti itak nima brezdomovinski klerikalec nič iskati.« »Narod« sloer v istem poročilu piše, da so se slavnosti udeleževali tudi duhovniki in celo redovniki, kar se pa tiče slovenskih klerikalcev, pa menimo, da jih je bilo ondi več, kakor pa tistih, ki odobrujejo stališče izvestne klike. Ali hoče »Narod« vso »Ljubljano« in »Slavca« proglašati za izključno liberalna? Nihče mu za to pravice ne da in pevci teh društev posebno dobro vedo, da jih ima izvestna liberalna gospoda le takrat rada za svoje, kadar bi jih mogla izrabljati za svojo štafazo. Ali hočete, da tudi povemo, kako so »klerikalne« pevce lovili po Ljubljani? Na naših slavnostih se vedno povdarja hrvaško-slovenska vzajemnost, na liberalnih slavnostih po Kranjskem se pa tega nič ne sliši, ker se liberalna gospoda boji vlade, pred vsem barona Heina, od katerega milosti liberalna stranka sploh še eksistira. Brezdomovinstvo naj se išče mej liberalci, ki z zvezo z Nemci ne delajo za hrvaško-slovensko vzajemnost, ampak za napredek nemštva na Kranjskem. Nas torej taki ljudje ne bodo nič učili, še manj se pa pustimo od te strani psovati, ker vemo, da je izvestne inteligence požrtvovalnost bila tudi o tej priliki tolika, da so nekateri hoteli, naj jim plača mesto voznj, in ker se to ni zgodilo, zato je mnogo »Narodove« inteligence ostalo doma, dočim so slovenski delavci reševali v Zagrebu čast slovenske pesmi. Napad v »Narodu« je torej navadna liberalna predrznost.

Iz Novega mesta 18. avg. Pri nas se prav pridno, če prav polagoma, vodovod dela. Ulice so še vedno v najlepšem neredu in naše slavno županstvo tega vsega ne vidi, kljub temu, da bi moral g. Lončarič imeti oči odprte. Naš liberalni mestni zastop je pač vse hvale vreden! Kar hočejo tukaj uradniki, to naši mestni očetje vse dovolijo, da se jim prikupijo. Posebno g. župan je veliki prijatelj uradništva. Kje bodo ubogi meščani jemali, in kako v občinsko blagajno dajali, na to se pa premalo misli. Le uradnikom se mora ustreči, kajti ti so steber, na katerega se še opirajo liberalci pri volitvah. Značilno za naš sedanji občinski zastop je pač to, da njega nekdanji glavni agitatorji proti njemu zabavljajo in se niti občinskih sej več udeleževati nečejo. Na vseh koncih in krajih poka edinstvo v našem mestnem zastopu, ker kraljuje v njem uradništvo brez meščanstva. — Novo poslopje za okr. glavarstvo prav pridno graje. Pri tej stavbi dela 40 kaznjencev iz Maribora. Pri kopanju temelja so našli mnogo starinskih reči, baje iz rimskih časov (?). — Kar se pa tiče našega novega gimnazijskega poslopja, pa vse — spi in bode gotovo tudi zaspalo, dokler bomo imeli za mesta tako pridne poslance, kakor jih imamo sedaj. Naša dva nas samo ob časih volitev vidita in takrat sta z nami prijazna čez mejo svojega dostojanstva. — O g. Plantanu od njegove »afere« sem nismo še nič posebnega izvedeli. Ni se tudi potrudil, da bi nam bil pojasnil svojo osebno zadevo in kaj da je velikega in kunštnega storil na cesarskem Dunaju za nas Novomeščane. Dr. Tavčar pa tam po poljanski dolini govori in ribe lovi; in vendar so ga Novomeščani volili. Tudi ta nam še ni povedal, kaj je koristnega storil za nas. Njegovo zabavljanje čez škofa nam strašno

malo koristi. Še nobeden ni postal sit od tega »delovanja«. — Da so naredili g. barona Heina za častnega meščana, je gotovo zaslug našega župana. Morda bo dobil povodoma otvoritve vodovoda križec za marljivo delovanje?

Še nekaj o zborovanju naprednih učiteljev v Trstu. Tržaški »Novi List« piše: »Pri banketu so bili tudi nekateri tržaški prvaki, med temi dr. Rybač. Ta je pozdravil učitelje in obžaloval, da jih niso o prihodnosti uradno in slavnostno sprejeli, ker da tega tržaške razmere ne dovolijo. V svojem govoru se je dotaknil tudi politike in je napreč donesel večkrat »povdarjano« načelo, da se ne izpovedajo pristaši ne črni in ne rudihi, kar je seveda naletelo na proteste od strani naprednjakov, kateri so pozivali naše »politike«, naj se izrečejo odkrito, kam mislijo (s klici: eno barvo). Govorili so tudi nekateri učitelji. Ljubljanski župan Hribar je cenil potrebno izjaviti, da pripada še napredni stranki. Vstal je dr. Tavčar in jih je prav gorkih sipal na adresu tržaških »politikov«; očital jim je, da nimajo poguma, in obžaloval je, da mora svojega kolega advokata Rybača vabiti, da se loči že enkrat negotovosti in naj pomaga v boju proti »črni kugi«. Seveda so mu ploskali, vsled česa je tržaškim politikom ušel »kuraž« in se niso upali oči v oči ugovarjati in pred Tavčarjem zagovarjati svoje v »Edinosti« izpovedane doktrine. Po banketu je dr. Tavčar zbral svoje verne v gostilni »Alla citta di Trieste«, v kateri gostilni so se vnovič spustili zoper »klerikalce« ter slavili dr. Tavčarja in druge »napredne« voditelje. Tukaj naj omenimo, da je na tržaške poslušatelje napadanje na duhovnike od strani učiteljev napravilo neugoden utis, ker si ne morejo misliti vzgojiteljev mladine, živčih v sovraštvu z duhovniki, edinimi pravimi vzgojitelji in zavetniki našega siromašnega naroda.

Stare freske v Žirovnici na Goranjskem. Nedavno so pričeli popravljati cerkvico v Žirovnici. Ob tej priliki so našli pod dvojnimi beležem v prezbitoriju na stare gotške freske. Prezbitorij je sezidan v visokogotskem slogu. V dveh sklepnikih se združuje po sedem oziroma šest kamenitih reber. Okna so bila prej šilasta, a so sedaj pravokotna. To cerkev so bržkone sezidali briksenški škofje, ki so imeli tu svojo prištavo. Kraj se imenuje še sedaj »na prištavi«. Vešča roka je freske odkrila. Slike ob stenah predočujejo apostole. Pod vsakim apostolom je zapisano z gotskimi črkami njegovo ime in dostavljen po en člen apostolske vere. Poleg teh slik so še druge, predstavljajoče razne svetnike n. pr. sv. Ožbalta, sv. Lucijo itd. Na notranji strani slavoloka je na vrhu Salvator mundi z Marijo in sv. Janezom, ob straneh pa vojskujoča, trpeča in zmagovalna cerkev. Po obliki soditi so slike iz dobe okoli l. 1500. Kakor čujemo, jih bo v kratkem kopiral umetnik. Drugo leto se bo vršila strogo slogu primerna restavracija.

Umrl je na Studencu pri Dobu (Goranjsko) Janez Svetlin po kratki, a jako mučni bolezni. Ranjki, kateremu je vsega mogočnega naklonil dočakati visoko starost 84 let, je bil občepriljubljen in spoštovan; bil je značaj, kakešnega je treba med našim kmetiskim ljudstvom iskati. Njegovo geslo, po katerem se je vedno, celo svoje življenje ravnal, je bilo: Stori vsakomur dobro, pomagaj mu, kjerkoli mu moreš, a ne stori nikomur nič žalega, tudi tistemu ne, ki ti je dostikrat dal povoda k temu! Ko se mu je zadnje dneve njegovo zdravstveno stanje nekoliko poslabšalo, se je sam napravil in šel k spovedi, da bi ne bilo treba v slučaju, da ga primejo nenadoma kake hujše slabosti, iskati izpovednika, kateri je oddaljen uro hoda, kot bi bil ranjki slutil svojo smrt. V sredo je šel k spovedi, v nedeljo je pa po kratkih, a jako hudih mukah izdihnil. Če tudi je izročil gospodarstvo že zdavnej mlajšim in čilejšim močem, in mu je bilo dobro in brezskrbno življenje zagotovljeno brez vsakega dela, se ranjki ni mogel vzdržati, da ne bi pomagal pri vseh delih brez izjeme. Še celo tedaj, ko se je že precej slabo počutil, je bil užaljen, ako ga niso

pustili domači h kateremu delu, boje se, da bi to škodovalo njegovemu zdravju.

Iz Kranja se nam piše: Prav slovesno smo praznovali rojstni dan presvetlega cesarja Franca Jožefa. Ob 8. uri je bila slovesna sv. maša, katero je daroval veleč. g. dekan Koblar. Sv. maše so se vdeležili tukajšnji c. kr. uradi, blag. gosp. župan in svetnik K. Šavnik, požarna bramba in godba prostovoljnega gasilnega društva, ki je pred mašo in po maši igrala več komadov, ter mnogo drugega občinstva. Na mnogih hišah so visele cesarske zastave.

Z Dobrove. Letos smo običajne božjepotne slovesnosti »med Smarnimi mašami« pričeli posebno slovesno. Presvetli knezoškof je namreč prihitel kot prvi romar in izpovednik na Dobrovo popoldne pred praznikom in je neumorno izpovedoval zvečer in jutraj. Ob 10. je pridigoval in potem služil pontifikalno sv. mašo ob asistenci preč. g. kanonika Tomaža Kajdiča in sedanjih č. gospodov dušnih pastirjev. — Popoldne pa je Presvetli po primernem nagovoru slovesno sprejel na novo v Marijino družbo 4 fante in 21 deklet. Vsako leto prihaja »med Smarnimi mašami« na tisoče pobožnih Marijinih častilcev na božjo pot na Dobrovo, kjer se v tem času udeleže pod navadnimi pogoji popolnih odpustkov. Romarjem se v tem oziru lahko postreže, ker pride že popoldne pred prazniki oz. nedeljami primerno število spovednikov iz Ljubljane. Tudi ob delavnikih opravi lahko vsakdo svojo romarsko pobožnost in se udeleži v tem času sv. odpustkov. Bereta se gotovo vsaki dan dve sv. maši, namreč ob 6. in 8. Tudi Marijine družbe rade pridejo semkaj na božjo pot, v teku dveh let jih je namreč šest priromalo pod vodstvom svojih prednikov, deloma »med Smarnimi mašami«, deloma sicer med letom. Ker je cerkev za ta čas pri obilnem številu romarjev premajhna, dal je g. župnik prizidati novo zakristijo; s tem bode zopet pobožnim romarjem ustrezno v marsikaterem oziru.

Iz Krškega. Kapitel č. 00. kapucinov vrši se letos izredno v Krškem. — Strelne topničarske vaje so se končale 16. t. mes. z novimi topovi. Topničarstvo se je vrnilo deloma v svoje garnizije, deloma k vojaškim vajam. Graški topničarski polk gre konci tega meseca še k strelnim vajam v Vesprinc na Ogrsko. Od vojakov je pet oseb obolelo za legarjem in bivajo sedaj v krški bolnišnici.

Za zgradbo novih šolskih posloplj v Zatičini in Zagorju je dovolil deželni odbor 1000 ozir. 1800 K podpore.

Nemška šola v Ljutomeru. Naučno ministerstvo je odbilo rekurs Slovencev proti odloku štajarskega dež. šolskega sveta, s katerim se je trg Ljutomer izločil iz dosedanega šolskega okrožja in se je za Ljutomer ustanovilo posebno šolsko okrožje.

Otvoritev planinske koče na Lisci. Vapored slavnosti otvoritve planinske koče na Lisci na dan 21. avgusta t. l.: 1. Shod pri sv. Joštu na Lisci ob 9. uri dopoldne. 2. Sveto opravilo pri sv. Joštu ob Lisci ob 9. uri. 3. Odhod na Lisco h koči ob desetih uri dopoldne. 4. Blagoslovljenje koče ob 11. uri dopoldne. 5. »Krst« koče. 6. Razni govori in zajutrki. 7. Prosta zabava med godbo in petjem. Za pijačo je skrbnjeno. Tudi »janjca« se bode dobilo. Prosi se mnogobrojne udeležbe. Gostje čez Zidani most naj dohajajo čez Razbor (koder je tudi pot zaznamovana) že v sredo zvečer. Prednočišča preskrbljena. Odbor.

O nesreči v Sesljanu poročajo sedaj nekateri laški listi o novih razkritjih. Zatrjuje se namreč, da je obrtni nadzornik, inženir Cogliervina, v družbi z nekaterimi drugimi inženirji pogodil, da se v Sesljanu pod zemljo nahajajo strupeni plini, kateri da so prišli na površje povodom razstreljenja zadnje velike mine in zadušili onih 7 delavcev. Ti plini da torej niso navstali vsled zažiganja smodnika in da podjetje ni krivo na smrti onih delavcev, ker ni mogel nihče slutiti o obstanku podzemskih strupenih plinov. Mogoče, da je taka trditev resnična, ni pa izključeno, da hočejo le laško tvrdkopodjetnico teh del izvleči iz zagate.

»Societá politica istriana« ima 31. t. m. svoj občni zbor v Piranu. Poročal bo o političnem položaju poslanec dr. Bennati.

Dobavni razglas. Dne 4. sept. 1902, ob 9. uri dopoldne se bo v c. in kr. artilerijskem arzenalu na Dunaju vršila občna pismena ponudbena razprava zaradi dobave različnih potrebščin za c. in kr. artilerijsko zalogo na Dunaju za čas od 1. januarja do konca decembra 1903. Dobavati je predmete za opremo topov, vprežne potrebščine, blago od raznih kovin, vrvi in tkanine, papir, navadno orodje, potrebščine za električno razsvetljavo in take s plinom, delavne obleke itd. Zapečatene in z eno krono kolkovane ponudbe se imajo do 4. septembra 1902 zgoraj omenjeni zalogi vposlati. Razun tega morajo tvrdke tudi priložiti izpričevalo o soliditeti in dobavni zmožnosti in 5% varščino. Natančen seznam predmetov, ki se imajo dobavati, in znesek obsegajoč natančnejše pogoje se lahko kupijo pri c. in kr. artilerijski opravnici filijalni zalogi v Ljubljani, pogledajo se pa tudi lahko v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tržaški veteranci, katerih društvo stoji pod protektoratom nadvojvode Frana Ferdinanda, so v nedeljo praznovali blagoslovljenje nove zastave.

Ljubljanske novice.

Poroke. Poročil se bo učitelj g. Leskovic z učiteljico gđ. Dragomilo Samec. — G. dr. Friderik Lukan, koncipient pri dež. vladi, se poroči z gđ. Vido pl. Bleiweis Trsteniško. — Pekovski mojster g. Jakob Trček se poroči z gđ. Marijo Kranjc. — G. Franc Tonja, uslužbenec južne železnice, se je poročil z gđ. Marijo Bregar. — G. Anton Brajda, kurjač juž. železnice, se je poročil z gđ. Katarino Florijančič. — G. Herman Jožet Scaria, knjigovodja iz Kranja, se poroči z gđ. Antonijo Jamšek. — G. Robert Eržen, konceptni praktikant pri fin. direkciji v Ljubljani, se poroči z gđ. Teodorom de Privitelio iz Grada.

Državno pravdnštvo se je danes iz Žabjaka preselilo v novo isticno poslopje.

Kavarnar Lekan — zblaznel. Včeraj popoldne je zblaznel tukajšnji kavarnar Lekan. Prišel je neprenehoma meriti mize in stole, zvezal je nekega fanta in letel po sekuro, a fant mu je ušel. Prijeli so Lekana v gostilni pri »Kranjskem biseru« v Slomškovi ulici, prej je pa še par udarcev zadal policajem. Prepeljali so ga na Studenec. Lekan je nastavljal meji drugim tudi štiri kamne ter dejal, da bo iz teh »topov« policaje postreljal.

V Ameriko se je včeraj z južnega kolo-dvora odpeljalo 118 oseb.

Padeč s strehe. 11letni Anton Križman na Karlovski cesti št. 15 je zlezal skozi okno na streho, raz katere je padel na plot pri hiši. Pritel je ravno na trebuh ter se težko poškodoval.

Pasjo jezo je občutil delavec Jožef Stupica, stanujoč v Trnovski ulici št. 20. Na sv. Petra cesti ga je obklal pes.

Stajarski romarji so se danes popoldne z Brezij peljali skozi Ljubljano. V Ljubljani so ostali 4 ure. Vseh romarjev je okoli 1200.

Aretilala je policija brezposelnega ključavničarja Henrika Ošabna, katerega dolže raznih ulomov.

Slovo od Žabjaka vzemo jetniki 22. t. m. ter se preselijo v novo justično palačo.

50-letnica obhajal je v nedeljo v krogu svojih sodrugov in prijateljev kovač na juž. kolodvoru Janez Možina v gostilni pri »Novem svetu«. Navzoč je bil tudi gospod Posch, nadinspektor iz Trsta, kateri je imel tudi primeren nagovor na jubileja. Obdarovan je bil g. slavljeneč s krasnimi darili. Se mnoga leta!

Sirovinska zadruga čevljarjev ima danes zvečer občni zbor v gostilni pri »Novem svetu«.

Zanimiv popravek. Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Na podlagi § 19. tis. zak. zahtevam, da priobčite v svojem cenjenem listu v smis. zakona z ozirom na notico »Nov plakat« priobčeno v šte. 187 z dne 16. t. m. sledeči popravek: Ni res, da je pripletenje lepakov v Ljubljani prevzel sedaj g. Peter Matelič. Res je pa, da sem jaz še edini plakater v Ljubljani in da g. Peter Matelič nima te koncesije in dosedaj zanjo ni prosil. Ljubljana, 18./8. 1902. Alojzij Kališ. — Opomba: Mi smo ta »popravek« priobčili, da si inserati g. Maletiča operti z uradnimi naročili govore drugače. Trdili nismo, da ima g. Matelič kako koncesijo, pač pa, da je sodišče na zahtevo g. Žabkarja izvršilo sekvester. Sodišče je ukazalo, da ima g. Maletiča »izvrševalni organ nemudoma upeljati v podjetje zavezančev«

in je g. Maletiča postavilo upravnikom zavezančevega podjetja. To je resnica.

V deželno bolnico so pripeljali Antona Sereta, hlapca Antona Kajfeža iz Novega sela. Padli so nanj sodi raz nekega voza. Sere ima zlomljen hrbet. — Pri vasovanju je v Tomišlju slabo naletel Fr. Lipovs. Ko je stal na lestvi, vrget mu je nekdo kamen v glavo. Fant se je ranjen prevrnil z lestve. Prepeljali so ga v dež. bolnico.

Kotiček za liberalce.

Liberalci na stranišču. Si oer so liberalci moralno itak večinoma tam, a v soboto so se tudi fizično potrudili na ta njihovi nravi posebno prikladni prostor. „Slov. Narod“ je prinesel namreč v soboto uvodni članek (!) o straniščih pri škofovih zavodih s strastnim naslovom: „Ljubljana zastrupljena!“ Liberalci so se začeli kar okoli želodcev grabiti, ko so to brali, kajti stvar je grozna. Pomislite: Grozna predstava je, da se upa škof sploh zavode zidati, in zdaj — o zloba! — zdaj je na nežna liberalna ušesa zadel celo glas — sram nas je povedati — a vendar, beseda mora vneti! — zdaj se sliši celo, da bodo pri zavodih tudi — premagajte se, da Vam slabo ne pride — stranišča! „Narod“ piše zato z umljivo ogorčenostjo v uvodnem članku:

»Tudi kdor nima o tehničnih zadevah najmanjšega pojma, mora spoznati, da proti Ljubljani velika nevarnost, če se škofu dovoli urediti ta načrt. V par letih bodo odcejale jame napolnjene, vsa nesnaga se bo odcejala v talno vodo in iz ljubljanskega vodovoda bomo mesto zdrave pitne vode dobivali okuženo tekočino, ki bo razširjala tifus in druge take bolezni. Vodovod bo postal vir zastrupljenja ljubljanskega mesta, vse samo za to, da bi škof prihranil tiste groše, ki bi jih moral plačati za odvažanje fekalij.

Nas pa ni volja, zauživati fekalij iz škofovih zavodov in piti okuženo vodo. Kar je v človeških močeh, se mora storiti vse, da se onemogoči ta škofov naklep. Kakor čujemo, je mestni zdravstveni svet že vložil energičen protest proti škofovi nameri, in ker se tu ne gre za jajče lupine, marveč za zdravje mnogo tisoč ljudi, za zdravje in za obstojnost in prihodnost stolnega mesta, upamo, da se zavzame za stvar tudi deželni zdravstveni svet. Pa tudi Ljubljana sama se mora upreti škofovi nakani. Združiti se morajo vsi faktorji in mestna občina mora, če treba, iti do zadnje instance, da ubrani prebivalstvo preteče nevarnosti, kajti tu se gre za življenje in smrt in tu morajo ponehati vsi obziri. Če misli škof, da bo iz svojih zavodov pošiljal kužne bolezni v Ljubljano tako kakor iz svoje politične greznice, iz „Slovenca“ razširja duševno kužnost med narodom, se bo prepričal, da ima Ljubljana še dosti enerzijske, ustaviti se takim nakanam in preprečiti se bo, da se Ljubljana ne dá zastrupiti, samo da bi škof prihranil stroške za odvažanje fekalij iz svojih zavodov.

Tako je! Zdaj pa, ker se je odkrila velikanska nevarnost, ki proti liberalcem, kateri — mimogredo bodi povedano — ne pijejo mnogo vode, bi si mi usojali opozoriti slavni mestni in deželni zdravstveni svet, da je na Posavju od St. Vida do Ježice mnogo stranišč in gnojšč, zoper katere še niso protestirali, ker se jim je premešno zdelo. Koliko liberalcev hodi v nekoliko natkanem stanju domov po ljubljanskem polju! Tudi ti bi se morali na poti nadzirati policijsko, da bi — vodovoda ne okužili in tifusa ne naredili. Sploh pa je pri znanem zanimanju za fekalologijo, katero poganja tako duhteče cvetke v „Narodu“, pričakovati, da liberalci v tej stvari iznenadijo svet še s kakšno fekalološko iznajdbo. Dober tek!

Iz Poljanske doline se nam piše: Dr. Tavčar je povdarjal na shodu, da je naš gospod Jezus Kristus rekel, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Mislili smo, da bo tudi on pobesil svoje trudne oči in dejal proti poslušalcem: „Glejte ljudje, v meni imate vzgled svojega Izveličarja, kate rega imam vedno na jeziku. Nimam toliko lastnine, da bi položil nanjo svojo trudo glavo. Pred vsem pa glejte mojo pohlevnost, — enak sem velikonočnemu jagnetu.“ Navzodim bi se bila stopila srca in tla bi bila od solza mokra, kajti smilil bi se jim tako blag človek.

Hribar in Tavčar sta bila, kakor smo že omenili, na skupščini učiteljske zaveze v Trstu. Oba sta seve govorila, posebno dolgo Hribar. Kadar pa Hribar dolgo govori, takrat mu vedno kaj uide. Tako je učiteljem, ki hočejo stopiti v zvezo s češko in poljsko učiteljsko organizacijo, klical: »Pri Nemcih ne iščite pomoči! Uredniki „Učit. Tovarisa“ so se pri tem malo kislno držali, ker še ni davno, ko so proglasili, da je zveza s Schafferjem dobra stvar, in Hribar sam je z — nemško-slovensko zvezo zadovoljen, in nekateri pre-

vijo, da je duševno odtatstvo te zveze precej pripisovati njemu. Tako doledni so liberalni voditelji! — Tavčar je na banketu dejal, da ima na „Zavezinih“ zborovanjih vsikdar občutek, da so ta zborovanja kakor nekaka revija, pri kateri se kaže moč armade. Dr. Tavčar je letos moral imeti občutek, da se je ta armada za par sto članov zmanjšala. Tavčar je zopet pogreval staro neresnico naših narodnih nasprotnikov, da je večina naroda našega analfabetna, češ, da „ako iz slovenskega naroda ne izženemo analfabetov, ako bo spadala večina naroda k analfabetom, potem smo izgubljeni.“ Nemcem se bo zdel ta Tavčarjev izraz zopet silno — umesten. Tavčar je tudi dejal: »Kot član deželnega odbora in deželnega šolskega sveta vem, kako se trudijo nasprotniki, da bi potisnili učiteljsvo nazaj na tisto stopinjo, na kateri je bilo nekdaš.« Ako bi s pravo besedo označili to Tavčarjevo izjavo, bil bi Tavčar skoro gotovo zopet razžaljen. Spomnili bi Tavčarja lahko na njegovo stališče glede šolstva, ki se nikakor ni strinjalo z zahtevami naprednih učiteljev. Ta član deželnega šolskega sveta govori o deželnem šolskem svetu stvari, kakor bi bil deželni šolaki svet najhujši nasprotnik šolstva. Gg. člani deželnega šol. sveta naj se za take govore g. tovariša Tavčarja lepo zahvalijo, pred vsem naj se mu pa lepo pohvali njegov prijatelj baron Heinl Tavčar je nadalje dejal: »Tudi učitelj ne sme kakor trhlen les plavati v sredi, biti v dvomu, kam spada, stopiti mora na eno stran.« Tavčar je seve mislil, da je ta ena stran samo liberalna stran, kajti sicer bi »Slovenske zveze«, ki stoji tudi na stališču, da mora tudi učitelj pokazati moča, ne napadal. Nikakor ne bomo odgovarjali na take Tavčarjeve fraze, kakor so: »Klerikalna stranka smatra učiteljsvo za balast, ki naj se čim prej odvrže«, ker vemo, da je Tavčar prišel že na koncu banketa do besede in je torej marsikaj pri tem olajševalno upoštevali, zavrniti pa moramo kljub temu odločno njegovo izjavo o naši stranki, ki se glasi: »Ta stranka smatra učiteljsvo za nepotrebno in stoji na barbarskem stališču, da pride najprej v nebesa tisti, ki ne zna brati in ne pisati.« Ali ne ve dr. Tavčar, da ga je črna sukinja proč potegnila od krav in telet, ali ne ve, da ima tudi on, kakor skoro vsa „slovenska inteligenca“, zahvaliti svojo izobrazbo „farški bisagi“! Ako škof snuje slovensko katoliško gimnazijo, ali je to tisto „barbarsko stališče, da pride najprej v nebesa tisti, ki ne zna pisati in ne brati.« Enkrat za vselej pa bodi povedano dr. Tavčarju: Šolstvo je imelo vsikdar postrtovalnejše podpornike med duhovniki, akademična mladina vedno več podpor od slovenskih duhovnikov, kakor pa od advokatov! Barbarsko stališče naj torej dr. Tavčar išče drugod!

Jelenčija de. Luka Jelenec je mož, ki zasluži, da bi krilate njegove besede kdo zbral in izdal v posebni knjigi, ki bi bila dragoceno zdravilo proti dolgemu času. Vse tožbe o gotovi inteligentnosti gotovih naprednih učiteljskih krogov in dopisnikov „Učiteljskega Tovarisa“ je Jelenec pomiril z enim stavkom: »Le inteligentno učiteljsvo se more povspeti na stopinjo populnosti.« Sedaj vsaj vemo, zakaj je „Učit. Tovarisa“ tako nepopoln. Jelenec je razodel tudi skrivnost, da je soc. demokracija mej liberalnim učiteljsvom izgubila vse simpatije. Da mora Jelenec to simpatije izgubiti, smo vedeli že od takrat, ko so ga soc. demokratje in kršč. socialci na njegovem prvem slavnostnem volivnem shodu na Viču kot kandidata pete skupine tako malo prijazno sprejeli in kaj nesimpatično osvetlili zalogo njegove modrosti.

Resolucija, ki ne napravlja nič strahu. Engelbert Gangl je na skupščini učiteljske „Zaveze“ predlagal resolucijo:

»Napredno učiteljsvo naj deluje z vsemi pripravnimi sredstvi proti razširjanju klerikalnega, ugledu šolstva in učiteljsva škodljivega časopisja ter si naj prizadeva, da se širi med ljudstvom o šoli in učiteljsvu prijazno pišečo časopisje.«

»Klerikalci« s to resolucijo seve ne bodo udušeni. Liberalci naj bodo prepričani, da so bolj spretni, kadar uduše literčke.

Izpred sodišča.

Prisiljenec tat. Tujemu imetju jako novaren človek je 22 let stari Alojzij Steiner iz Welsa, vsled česar je bil oddan v tukajšnjo prisilno delavnico. Dne 30. junija t. l. delal je z drugimi prisiljenci v tukajšnji novi justični palači in sicer na videz prav pridno, a v svojem notranjem gojil je iskreno željo uživati zlato svobodo. V to svrhu je vzel dvema delavcema površno obleko in pokrivalo, katero si je takoj oblekel, dalje 1 nož, 1 pošet, 1 jermen, 1 ključ in eno noticno knjižico ter pobegnil. Ker pa krajevno ni bil dobro orijentiran, je zašel in krenil zopet proti Ljubljani kjer so

ga prijeli. Obsojen je bil na 6 mesecev težke, z enim postom vsakih 14 dni poostrene ječe.

Svojemu mojstru grozil je 27 let stari kolarski pomočnik Jožef Khori v Spod. Šiški. Prva leta je bil jako priden in marljiv, potem se je udal pijači. Dne 14. junija okoli 3. ure popoldne je prišel precej nadelan v delavnico svojega mojstra, ter jel razgrajati, da je bil mojster primoran, ker vse opominjevanje ni nič izdalo, poslati po redarja. Med tem pa se je Khori odstranil in na ulici svoje razgrajanje nadaljeval. Zvečer se je zopet vrnil ter poslal vajenca k mojstru, da bi mu izročil delavsko knjižico. Mojster je dejal, da mu je ne more dati, ker je v shrambi njegovega poslovođe Matije. To pa je obdolženca še bolj raztogotilo in z odprtim nožem je grozil, da bo mojstra in Matijo zaklal, in če ne bode do 8. ure dobil svojih knjižic, bode delavnico zažgal. Zaradi tega nevarnega pretenja je bil obsojen na 6 tednov ječe.

Žgance bi rad jedel 20letni posestnik sin Karol Lampič iz Ilovice o priliki, ko mu je mati za zajutrek ponudila kavo. Ko je pa temu ponudku sin ugovarjal, postavila je mati, da mu naj jih tam skuhajo, kamor je nesel špeh, je bil ogenj v strehi. Lampič prišel se je rotiti in groziti, da mora mati poginiti; tudi sestro je nekaj pretepal in razbil več loncev in skled. Sodišče se je pa prepričalo, da Lampič vendar-le ni tako grozovit, kakor ga obtožba kvalifikuje, ter ga je obtoženih dejanj povsem oprostilo.

Krivo prisegla je 24 let stara posestnikova žena Marija Fatur iz Bača. Njen mož, kateri se pa sedaj nahaja v Ameriki, zavezan je vsled izročilne in ženitne pogodbe izplačati na doti svoji sestri 260 K in sicer v obrokih po 30 K, od katerih sta pa že dva obroka zapadla. Dne 29. julija t. l. položila je pa obtoženka pri c. kr. okr. sodišču v Ilir. Bistrici po svojem pooblaščenju to svoto v sodno shrambo, češ, da je sestra njenega moža neče sprejeti, ob enem pa uložila tožbo proti isti zaradi pripoznanja upravičenja te užitve.

Dne 2. junija t. l. je pa Marija Fatur kot priča zaslišana pri tej sodnji pod pri sego izjavila, da toženka ni prišla nikdar k njej po denar, temveč še-le potem, ko ga je ona pri sodnji uložila. Kasnejše poizvedbe so pa dognale, da je Marija Fatur 19. aprila t. l. pozno zvečer šla v Urbančičevo hišo in dala tam poklicati svojo svakinjo, da je pa prišel mesto nje njen mož, kateremu pa ni hotela denarja izročiti. Dokazano je pa tudi, da je dne 27. aprila t. l. svakinja sama prišla na dom obtoženke po denar, na kar jej je obtoženka odgovorila, da ne bode denarja pojedla in da ga bode že dobila, dva dni potem pa je ona poslala zahtevano svoto v sodno shrambo. Na te dokaze je spoznalo sodišče Marijo Fatur krivo in jo obsodilo na tri mesece težke, z enim postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni poostrene ječe.

Celovsko deželno sodišče.

Pri vdanju železnice dela v Podrožici mnogo delavcev. Dne 7. julija so trije bili pijani in zato jih je gostilničar Pušnik izgnal iz svoje gostilne. A vlomili so zopet in močno razsajali. Glavni kričoč je dobil 4 mesece, druga dva po 6 tednov težke ječe. Stari so vsi okrog 20 let.

Tepež — smrt. V Gaboriji nad Črno so se stekli kmetski fantje in rudarji. Martin Stropnik je s kolom Filipa Staneta, ki se tepeža ni udeležil, udaril tako, da mu je prebil črepinjo in je Stane par dni pozneje umrl. Stropnik, ki je star 21 let, je dobil 4 mesece težke ječe.

Mlad še pokvarjen je 12letni Blaž Velik v Otmanjah, ki ne zna ne brati ne pisati. Sohlapcu je ukradel 16 kron. Mladolletni obtoženec nima varuha. Okr. sodišče mu je priznalo, da mora biti 1 teden zaprt na odločenem kraju.

Z nožem, vllami itd. 25letni hlapec A. Hamer v Timenici je dne 23. jul. pahnil z nožem svojega sohlapca v levo ramo in ga ranil na očešu. Zato dobi dva ni zapora. — 38letni posestnik A. Mori v Rigarjivasi je po nekem prepriu obdeloval kmečkega sina P. Jerneja in ga je tudi ranil. Zato bo sedel en teden v zaporu in plačal 10 kron »za bolečine«.

Zgodaj vočsla. 10letni J. Binder in 11letni A. Ladin iz St. Rnperta pod Celovcem sta se dne 19. jul. pretepala. Binder je Ladina pahnil tako, da je ta padel in si zlomil roko. Zato ga bodo zaprli en teden na odločenem prostoru.

Nepoboljšljiv je že 18 krat kaznovani hlapec J. Koller, star 46 let. Zasačili so ga pri beračenju v Vrbi, kjer je zakrivil še več drugih stverij. Dobil je 10 mesecev ječe, potem pa pojde v prisilno delavnico. Nenravnost in tatvina. 33letni drveljer Fr. Grassler iz Mirnika je posilil 12letno dekle. Obtožen je tudi tatvine. Zato dobi 1 leto težke ječe.

Svečega otroka je v spanju zadušila 28 letna nezakonska mati L. Permoser iz Brež. Ko se je zbudila, je bil otrok že mrtev. Dabila je 8 dni zapora.

24 krat kaznovan je šč-le 24 letju drvar M. Fugger v Dolu. V Ravnem, obč. Gozdanje, je pretepel in hudo ranil G. J. seničnika. Zato bo sedel 6 mesecev v težkem zaporu.

Tatvine. 18letni pekovski pomočnik J. Sittlinger je dobil radi tatvine 5 mesecev težke ječe. — V Celovcu sta 17letni J. Edelsfeld in 14letni M. Hofer kradla obleko in jestvila. Prvi je dobil 3 dni zapora, drugi je bil oproščen. — Obleko je kradel večkrat 31letni hlapec F. Zlindra iz Leš. Prisodili so mu 6 mesecev težke ječe. — 19letni D. Starzacher je v Celovcu vkradel kolo. Ker je bil že prej trikrat kaznovan, dobi 13 mesecev težke ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani. — Tridesetletnico smrti Petra Preradovića so praznovali Hrvati včeraj. — Nova zgraba Markovega stolpa je zagotovljena. Doslej je za to nabрани 1.398.381 lir. Prično z novo zgradbo spomladi l. 1903 in upajo, da bo zgraba v jeseni l. 1905 gotova. — Strokovni list za berače v Parizu se vedno izhaja. Cena posameznemu listu je 20 centov. List ima mnogo inseratov, kakor n. pr.: „Išče se slepca za dobro kupčijo“ itd. List tudi natančno naznanja čas pogrebov. — Strašna rodbinska drama. V Mlyny pri Chonstniku je trgovec Gold po prepriu z ženo ženi prerezal vrat. Ko je priletela 10letna hčerka na materino kričanje v sobo, je Gold prijel tudi hčerko in tudi njej prerezal vrat. Gold je na to zbežal in skočil v vodo. — Uničeno mesto. Staro mesto Kalifon Brusso je uničil ogenj. 200 hiš je zgorelo. — Dela pri Posruck predoru so se ustavila. Naleteli se na jezero v notranjščini gore. Iz predora teče velika reka. V minuti izteče iz gore 30.000 litrov vode. — Za jetnike. Laški kralj je izdal ukaz, ki prepoveduje nalagati jetnikom verige. — Umrl je v Gradcu profesor in akademični slikar Albert Schott. — Profesor Schenk, ki je učil, da se da spol novorojencev naprej določiti, je umrl. — Iznajditelj petrolejske svetilnice A. C. Ferris je umrl v starosti 84 let v Hackensaku v New Jerseyu. — Papirne klobuke so pričeli nositi v Parizu. Ti klobuki so pleteni iz papirnih koscev. — Koča na „Hohenwurtu“ na Koroškem pogorela. Ogenj je nastal 16. ponoči. Zgorel je tudi najemnik Joahim Schaf z ženo in vso živino. — Slik puljskih utrdb prepovedane. Oblastvo je prepovedalo fotografirati vse vojaške naprave v puljski občini. — Smrt na avtomobilu. Svaku Vanderbiltovega Fairu je eksplodiral avtomobil, ko se je peljal na sprehod s svojo soprogo. Fair in njegova žena sta mrtva. — Strola v šoli. V Ottendorfu je strela udarila v šolsko poslopje in ubila devet oseb. — Na smrt obsojena detomorka. Sodišče v Oseku je obsodilo detomorko 17letno Terezijo Neitzner na smrt. — Gorkij je napisal novo dramo „Nočno zavetišče“. — Kolerina divja v Poznanju. Doslej je umrlo 19 oseb. — Radi nezvestobe svoje žene je v Tromsø ustrelil trgovec Kauffmann svoje štiri otroke in ženo. Naznanil se je sam pri sodišču. — Uzoren državni pravdnik. Szolnoški držav. pravdnik Jožef Atanyi se je dvobojeval z odvetnikom dr. Kerekesom zaradi neke ženske. Pri tem ga je odvetnik ranil s sabljo. Da si bo še bolje zapomnil to „viteško“ afero, ga je budimpeštansko sodišče obsodilo na 8 dni zapora. Dr. Kerekes pa je šel v inozemstvo, predno se mu je obtožnica dostavila.

Spomenik Pasteurju. V Dôle rojstnem mestu učenjaka Pasteurja, so v nedeljo blagoslovili njegov spomenik. Pasteur je bil strog katoličan, zato so slavnost začeli s sveto mašo. Čudili so se velikemu učenjaku, da je pobožno živel, češ sv. pismo nasprotuje temu, kar on najde v svojih raziskavanjih. Vprašali so ga, kako je to mogoče. Reče jim: Predelajte najprej sv. pismo, gospodje komentirajte, potem se naprej pomenimo. Po raziskavanjih svojih sem prišel do vere, kakor jo ima bretonski kmet; če bi študiral še več, imel bi gotovo vero, kakor jo ima bretonska kmečka žena.

Silen potres v Kaliforniji. Iz San Francisco Cal. javljajo 1. avgusta: Od nedelje naprej so se čutili po vsem zapadu potresni sunki, ki pa niso proizvodili nobene nesreče. Včeraj pa je potres hudo poškodoval malo mesto Los Alamos. Prezbitarijansko cerkev, ki je bila precej velika, nova, iz opeke zidana stavba, je do tal porušilo. Skoro vse dimnike je podrla in lesene biše so se tako majale, da so popadle vse podobne s sten. Ljudje so prestrašeni bežali na ulico in so zbegnili. Doslej se ni izmed ljudi še nihče ponosredil. Bojijo se, da se bo potres še ponovil in zato se ne upa nihče iti spat v zidana poslopja. V Los Alamos so tudi veliki petrolejski vrelci. Dve posodi za petroleje je potres prevrnil in sta se razbili. Na tisoče galonov pe-

troleja se je razlilo. Če bi se ta petrolej ugal, bi povzročil ogromno škodo. Dose sedaj jo cenijo na 100.000 dolarjev.

Bitke med štrajkujočimi premo-garji in policijo. V Shenandoshu, Pa., je prišlo 31. m. m. popoludne do velikanskih izgrediv. Dva policaja sta obstreljena, eden smrtno nevarno, ter kakih dvajset štrajkovcev, katerih imena pa še niso znana. Nekateri izmed teh bodo gotovo pomrli. Izgredi so se začeli ob 6. uri zvečer, ko je skušal pomožni šerif pripeljati dva scaba skozi straže, katere so postavili štrajkovci. Oba scaba sta imela na sebi praznično obleko, eden pa je nosil pod pazduho velik zveženj, kateri je vzbudil pri štrajkovcih takoj sum-njo. Eden mu je zveženj odzval in pogledal vsebino. ki je sestojala iz dveh delavnih oblek. Štrajkovci so takoj spoznali scaba in ju začeli pretepati. Šerif je začel streljati na množico, ki se je bila v hipu nabrala okrog njega. Dva strela sta zadela. Eden štrajkovcev je bil ustreljen v nogo in je padel na tla. Nato sta scaba in šerif zbežala na po-stajo Philadelphia in Reading - železnico. V par minutah se je nabralo okrog tega po-slopja blizu 5000 ljudi, ki so začeli groziti vsem s smrtjo. Ko je poskušal brat šerifa dospeti v kolodvorsko poslopje, ga je mno-žica takoj pobila na tla, ker so mislili, da hoče bratu nesti streljiva. Na poti v bolniš-nico je umrl. Kmalu nato je došla na kolo-dvor vsa policija, kar je mesto premore. Ta je naglo spravila oba scaba in pomožnega šerifa na lokomotivo. Štrajkovci in prijatelji pa so se takoj zbrali okrog lokomotive in ta se ni mogla ganiti z mesta. Policaji so nato streljali, množica se je za hip umak-nila, lokomotiva je naglo ušla s kolodvora. Množica je začela nato kamenjati policiste in načelnik je ukazal še enkrat streljati. Prvi hip se je razjarjena množica ustrašila in je hotela zbežati, a znova se je navela na po-liciste. Streljalo se je z obeh strani in po-licija je morala končno zbežati. Dva poli-caja je množica ujela in ju skoro popol-noma raztrgala. Brzjavili so po vojaštvo.

Narodno gospodarstvo.

Ureditev nedeljskega počitka.

Te dni objavljeni deželni zakon z dné 5. t. m. določa sledeče:

Za obrt frizerjev, brivcev in las-ničarjev:

V deželnem stolnem mestu Ljubljani se dela do 2. popoldne.

v uradnih krajih okrajnih sodišč, potem na Jesenicah, na Savi in v zdravniškem okolišu Bled do 3. popoldne.

Nadomestni počitni čas v torek in v petek od 12. ure opoldne do 6. ure zvečer.

Za obrt sladičarjev:

V deželnem stolnem mestu Ljubljani je za izdelovanje tistih izdelkov, ki se ne mo-rejo hraniti v zalogi, in za prodajo nedeljsko delo neomejeno dopuščeno, in to tudi na Veliko nedeljo in na tisto nedeljo, na katero eventualno pade Božič.

V uradnih krajih okrajnih sodišč:

a) za izdelovanje do 10. dopoldne, toda samo za tako blago, ki se ne more hrani-ti v zalogi;

b) za prodajo ves dan.

Nadomestni počitni čas v ponedeljek in v četrtek od 10. dopoldne do 4. popoldne.

Za trgovinske obrte vsake vrste.

1. V deželnem stolnem mestu Ljubljani je ob nedeljah samo prodajanje ži-vil (tudi sadja) od 7. ure zjutraj do 10. ure popoldne dopuščeno.

2. V uradnih krajih okrajnih sodišč je do-puščeno prodajanje blaga pri trgovinskem obrtu v obče in prodajanje pri proizvodnih obrtih, v kolikor isto ni posebej uravnano, šest ur po končani jutranji službi božji v župni cerkvi in

3. v ostalih župnih krajih pa do 4. ure popoldne, toda skupaj največ šes tur, in iz-vzemši ure, ki padejo na jutranjo, dopoldnjo in popoldnjo službo božjo, med katero mo-rajto biti prodajalnica zaprta.

V deželnem stolnem mestu Ljubljani je v nedeljo pred Božičem obrat trgovine vsake vrste od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 3. do 7. ure popoldne dopuščen.

Tiste nedelje, ki pade nanje praznik de-želnega patrona (sv. Jožefa—dne 19. marca), potem tiste nedelje, katere se zunaj dežel-nega glavnega mesta deli sv. bima, dalje na nedeljo pred sv. Miklavžem (6. dec.) in na ne-deljo pred Božičem je obrat trgovinskih obrtov vsake vrste dopuščen:

v uradnih krajih c. kr. sodišč in v vseh drugih župnih krajih od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 1. ure do 5. ure po-poldne.

Z ozirom na posebne krajne razmere je prodajanje pri trgovinskem obrtu in tudi prodajanje pri proizvodnih obrtih, v kolikor ni posebej uravnano, dopuščeno:

1. V političnem okraju Postojna:

v trgu Postojna na Binkoštno nedeljo od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 2. do 6. ure popoldne za vse trgovinske obrte;

2. v političnem okraju Ljubljanska okolica:

v župnem kraju Dobrova ob nedeljah med 14. avgustom in med nedeljo Marijinega imena (prvo nedeljo po 8. septembru), z všteto zadnjo nedeljo, za medarsko blago in za devocionalije od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 2. do 6. ure popoldne;

v kraju Spodnja Šiška v nedeljo po sv. Jerneju (24. avg.) od 6. ure popoldne za vse trgovinske obrte.

3. v političnem okraju Logatec:

v rudarskem mestu Idriji tiste nedelje, ki nanje padejo prazniki sv. Florijana (4. maja), sv. Ahacija (22. junija) in sv. Barbare (4. de-cembra), od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 2. do 6. ure popoldne za vse trgovinske obrte;

4. v političnem okraju Radovljica:

na božji poti Brez je vse nedelje leta za medarsko blago in za devocionalije od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 2. do 6. ure popoldne;

v zdravniškem okolišu Bled:

a) v dobi od 1. maja do vštete 30. sept. vsakega leta vse nedelje od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 2. do 6. ure popoldne za vse trgovinske obrte;

b) v dobi od 1. oktobra enega leta do všte-tega 30. aprila drugega leta od 7. ure zjutraj do 3. ure popoldne za vse trgo-vinske obrte, toda s to omejitvijo, da se smejo med tem obratnim časom pomožni delavci samo po 6 ur uporabljati;

v krajih Jesenice in Sava:

tiste nedelje, ki pade nanje praznik sve-tega Valentina (14. febr.) in sv. Petra in Pavla (29. junija), od 7. ure zjutraj do 12. ure opo-ludne in od 5. ure popoldne za vse trgo-vinske obrte;

5. v političnem okraju Črnomelj:

v kraju Stari trg na Čvetno nedeljo in na prvo nedeljo v Adventu od 6. ure zjutraj do 7. ure opoldne in 3. do 6. ure popoldne za vse trgovinske obrte;

v kraju Vinica na nedelje, navedene pod II. B. potem šesto nedeljo po Veliki noči in v nedeljo po prazniku Marijinega imena, t. j. drugo nedeljo po 8. sept., od 6. ure zjutraj do 12. ure opoldne in od 2. do 6. ure po-poldne za vse trgovinske obrte.

V vseh tistih primerih, v katerih se iz-jemoma uporabi dovoljenje nedeljskega dela v trgovinskem obrtu čez poldansko uro, je osebuju v zmislu člena X. zakona z dné 16. ja-nuarja 1895., drž. zak. št. 21, izmenoma dati prosto vsako drugo nedeljo, ali, kadar bi se to ne dalo izvršiti, mu je dovoliti pol delav-nika kot počitni dan.

Med uradne kraje c. kr. okrajnih sodišč omenjene v tem razglasu, ni všteto deželno stolno mesto Ljubljana.

Pisarniška dela v trgovinskem obrtu so ob nedeljah za osebe, ki je v to določeno, dopuščena od 8. do 10. ure dopoldne, vendar mora vohod v prodajniške prostore za ob-činstvo zaprt biti.

Isto velja tudi za pisarniška dela, ki se tičejo prodajanja pri proizvodnih obrtih; pi-sarniška dela, ki se tičejo proizvodnje samega, pa ob nedeljah sploh niso dopuščena.

Društva.

(Dolenjski Sokol v Novem mestu) imel je v soboto svoj izvanredni občni zbor. Izvoljeni so bili v nadomestitev umrlih in prenehanega odbornika sledeči gg. Franc Wokač starosta, Aug. Murn in Lud. Medvešek odbornikoma.

Telefonska in brzjavna poročila.

Trst, 19. avg. V slovanskih krogih vzbuja ogorčenje laška zahteva, naj vlada premesti hrvaški gimnazij iz Pa-zina v Kastav, in da naj hrvaški gim-nazij v Zadru zapre ali premesti v Ši-benik.

Praga, 19. avg. Soprog prestolo-naslednikova kneginja Hohenberg pri-čakuje za mesec september veselega do-godka.

Dunaj, 19. avg. (C. B.) Cesar je daues zjutraj dospel iz Išla na obisk španske kraljice-matere Kristine. Obisk je trajal od 11. do pol 12. ure.

Budimpešta, 19. avgusta. „Pester Lloyd“ poroča, da se je mej avstrijskim in ogerskim ministerskim predsednikom doseglo v vseh vprašanjih, ki se tičejo prave nagodbe, sporazumljenje. Nespo-razumljenja so še glede avtonomnega carinskega tarifa, a upanje je, da se tudi tu doseže sporazumljenje.

Rim, 19. avgusta. Povodom svo-jega godu je sprejel sv. oče včeraj 21 kardinalov ter večje število škofov, ki so mu izrazili svoje čestitke. Sv. oče se prav dobro počuti.

Pariz, 19. avg. Iz Saint Meen se poroča o poskusu zatvoritve kongrega-cijske šole: Sto metrov v šolskem oko-lišu so kmetje napravili barikade s pre-vrnjenimi vozovi. Kmetje so oboroženi s cepei čakali komisijo. Prefekt se je ustavil pred barikado in je skušal kmete pregovoriti. Njegove besede so udušili kliči: „Živile sestre!“ „Živela svoboda!“ Kmetje so pričeli peti mar-zelizo. Orožniki so sklenili, da nasko-čijo barikade od spredaj, vojaštvo pa je dobilo povelje, da barikado obide. — Kmetje so pričeli metati na orožnike kamenje in so se zaleteli v orožnike. Nastal je krvav pretep. Kmetje so s cepei bili po orožnikih in vojaki. Do-šli župnik je predlagal premirje, kate-rega so orožniki in vojaki sprejeli. — Kmetje so odložili cepece, vojaki so utak-nili sablje v nožnice. Ko so po krat-kem odmoru vojaki zopet hoteli proti šoli, naskočili so jih zopet kmetje in bili po njih. En stotnik je težko ranjen.

Bruselj, 19. avg. Mej Krügerjem in burskimi voditelji je došlo do spora, ker so brez Krügerjevega dovoljenja ob-iskali angleškega kralja.

Zofija, 19. avg. Macedonski kon-gres je volil za predsednika Stani-čeva.

Umrli so:

15. avgusta. Alojzija Petruhar, kuharica, 82 let, Židovske ulice 5, nadoba. — Marija Germek, go-stija, 95 let, Stari trg 17, paralysis cordis.

16. avgusta. Marija Matajc, zasebnica, 62 let, Rečne ulice 8, paralysis cordis.

17. avgusta. Marija Peček, krojačeva hči, 6 mes., Male colnarske ulice 3, jetika. — Elvira Salokar, okr. živinodravniha hči, 8 mes., Emonska cesta 8, želodčni in črevesni katar.

V hiralnici:

14. avgusta. Jakob Zalar, delavec, 53 let, vsled raka.

V bolnišnici:

13. avgusta. Jakob Oražan, kajzar, 51 let, hydrops universalis dementia

15. avgusta. Josip Petrič, gostač, 60 let, gaugraena senilis.

V vojaški bolnišnici:

16. avgusta. Mihael Vovk, pešes, 22 let, dyenteria.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
18. 9. zveč.	737-6	19-2	sl. vzh.	j. sn.		
19. 7. zjut.	738-4	16-2	brezv.	megla		0-3
2. popol.	736-6	27-8	sl. jzh.	sk. jasno.		

Srednja včerašnja temperatura 20-8°, normale: 18-6°

Zitne cene

dné 18. avgusta 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	6-91	6-92
„ „ spomladi	7-30	7-32
Rž za spomlad	6-23	6-24
„ „ jesen	6-43	6-44
Koruzna za jul-avgust	5-39	5-40
„ „ sept.-oktober	5-42	5-43
Oves za jesen	5-67	5-68

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	6-64	6-65
Pšenica za april	6-95	6-96
Rž za oktober	5-81	5-85
Rž za april	6-10	6-11
Oves za oktober	5-35	5-36
„ „ april	5-60	5-61
Koruzna za avgust	5-—	5-01
Koruzna za maj (1903)	5-04	5-05

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-55	7-95
Rž južno žel.	7-40	7-90
„ „	6-50	6-75
Ječmen	6-—	7-25
„ ob Tisi	5-75	6-75
Koruzna ogerska	5-35	5-45
Cinkvant	6-05	6-30
Oves srednji	7-40	7-55
Fizol	7-25	10-—

Dunajska borza

dné 18. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101-85
Skupni državni dolg v srebru	101-65
Avstrijska zlata renta 4%	121-65
Avstrijska kronska renta 4%	100-10
Ogerska zlata renta 4%	121-25
Ogerska kronska renta 4%	98-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	1580-—
Kreditne delnice, 180 glđ.	685-50
London vista	239-72½
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-00
20 mark	23-40
50 frankov (napoleonidor)	19-06
Italijanski bankovci	94-20
C. kr. cekini	11-26

978 1—1 Zahvala.

Globoko potrita ob nenadomestljivi izgubi svojega iskreno ljubljenega soproga

Štefana Pečnika

zahvaljujem se srčno preč. duhovščini, go-spodu kapelanu Žužeku za obilno tolažilo v bolezni, gosp. Arharju, gospodom narednikom domobranskega polka iz Ljubljane, slavnemu društvu „Čitašnici“, „Katol. društvu roko-delskih pomočnikov“, gasilnemu društvu, zlasti pa čitalniškemu pevskemu zboru ter njegovemu vodji g. Iv. Rusu za gniljivo petje ter vsem drugim znancom od blizu in daleč, da blagovolijo ohraniti prezgodaj umrlega, ne-pozabnega ranjega v spominu.

Št. Vid nad Ljubljano, 18. avgusta 1902.

Zalujoča soproga

Ana Pečnik.

Zahvala. 981 1—1

Ob nepričakovani in težki izgubi naše iskreno ljubljenega, nepozabnega matere, oziroma sestre, svakinje in teče, gospe

Marije Matajc, roj. Kušar

nam je došlo toliko dokazov pristranske so-čutja, da se čutimo zavezani za to kakor tudi za lepe vence in za mnogobrojno udeležbo pri izpovedu toplo zahvaljati vse častite sorod-nike, prijatelje in znanca.

V Ljubljani, dné 18. avgusta 1902.

Zalujoči ostali.

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male póle) l. 1901,

najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor, ali rudečo obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 44-40
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . . . K 50-—

Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1901, z najno-vejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor, ali rudečo obrezo K 36-—
2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 38-—
3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . . . K 42-—

Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so mašali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, goriške, krške, lavantinske, poresko-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male póle):

- V črnem usnji z rudečo obrezo . . . . . K 7-20
- V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 8-40

Missae pro defunctis (v četvorki):

- V črnem usnji z rudečo obrezo . . . . . K 6-—
- V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 6-96

Za one čast. gospe, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati s de Beata:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium

(v obliki male póle):

- V črnem usnji z zlato obrezo . . . . . K 19-20

Gričar & Mejač

uljudno naznanjata, da ostane proda-jalna do 15. septembra t. l. ob ne-deljah in praznikih zaprta.

792 (12-9)

Kdor ima kako telesno napako, obrne naj se takoj na strokovnjaka, ki si je pridobil bogato praktisko izkušnjo v raznih bolnicah in v občevarju z zdravniki ter je sposoben pomagati in bol olajšati tudi v najtežavnejih slučajih

K. Piotrowski

bandažist in orthopedist (urav-nalec pohabljenih udov) 77 12-8

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Alfa-Laval-Separator-ji

so najboljši posnemavci smetane.

Je dobiti v 14 različnih velikostih, ki posnemajo od 40—2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in za par, pa tudi vsi drugi stroji in priprave za mlekarstvo.

Popolna naprava za led in hlajenje za mlekarne, pivovarne, klavnice in mesnice, pa za čokoladnice, od 450 do 300.000 kalorij. Najcenejša in najpopolnejša hladilnica.

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj, XVI., Ganglbauerstrasse 29.

Podružnice: Budimpešta, V., Bathory utca 4; Praga, Petrova ulica 23-II.

Zaloga za južne dežele: v Gradcu, Annenstrasse 26. Ceniki, podružne brošure, preračuni in načrti za mlekarne na razpolago. Svēt se daje v vseh zadevah mlekarstva. Zahteva naj se na strokovni list „Alfa-Mitteilungen“ brezplačno.

Spretni zastopniki se povsod sprejmo!

V sredo, dne 20. t. m. od 9. ure dopoldne dalje se bodo na prostovoljni javni dražbi prodajale razne premičnine, kakor hiša oprava, zobotehnični preparati, instrumenti, zobozdravniška oprava i dr. kakor tudi najemne pravice do stanova ja v Spitalskih ulicah št. 7 v 1. nadstropju pristoječe zobozdravniški trdnji dr. R. Frlan & O. Seydl do 1. novembra letos. Dražba se vrši v ravednem stanovanju samem, kjer so vse stvari na ogled.

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali pobarvanega pohištva za bale in vse druge priloznosti je pri

IVAN DOGAN-Ų

mizarju in prodajalcu sobne oprave v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši.

Ceniki s podobami postelj, različnih omar, miz, stolov itd. zastonj in franko. 8 (17)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Vozni red

avstrijskih državnih železnico, veljaven od 1. junija 1902.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 5. uri 41 min. popoldne ob nedeljah in praznikih v Podnart.

Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 12 min. zjutraj iz Beljaka.

Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 38 min. zvečer ob nedeljah in praznikih iz Podnarta.

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Linca, Steyra, Solno grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.

" 2. " 05 " popoldne " "

" 6. " 50 " zvečer " "

" 10. " 25 " ponoči " "

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.

" 11. " 06 " dopoldne " "

" 6. " 10 " zvečer " "

" 9. " 55 " ponoči " "

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Prihod:

Ob 7:15 zjutraj Ob 6:34 zjutraj

" 2:13 popoldne " 12:29 popoldne

" 8:10 zvečer " 7:30 zvečer.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

40 težakov

in

20 zidarjev

kakor tudi

zidarjev za izvrševanje

se sprejme takoj pri gradnji škofovih zavodov v Št. Vidu.

580 3—1

Fersan-Cacao

FERSAN-CACAO

je železnato redilno in krepilno sredstvo ter kri tvorilno in živce krepčalno, prijetnega okusa in lahko prebavno. — Biagovoli se vprašati zdravnika. 618 50—12

Glavna zaloga za Kranjsko: Jos. Mayr, lekarna „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

Gramofon

Je najboljši in najglasnejši govorilni stroj na svetu (s trdimi ploščami.)

845 (24—14)

Avtomate za gostilne

prodaja (tudi na obroke) do največjih in najfinjših

Rudolf Weber, urar v Ljubljani,

Startr trg št. 16.

St. 8798.

906 3—3

Razpis.

Izpraznjena je

služba provizoričnega deželnega živinozdravnika:

1. v Metliki. S to službo so združeni dohodki letnih 1400 K in sicer je v pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 800 K, dočim sta se mestna občina Metlika in sodni okraj Metlika zavezala prispevati v to svrhu po 300 K.

Dotični živinozdravnik je dolžan brezplačno ogledati meso v mestu Metlika ter živino, ki se prižene tjekaj ob letnih semnjih ter tedenskih tržnih dnevih.

2. v Ribnici. S to službo je združen letni užitek 800 K iz deželnega zaklada in nadaljni užitek 400 K iz blagajne občin Ribniškega sodnega okraja.

Prosilci za eno ali drugo teh služb naj pošljejo svoje prošnje z dokazili o starosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti

do 25. avgusta 1902

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 26. julija 1902.

Odgovorni urednik: Ivan Rakevec.

Priznane najboljše oljnate barve

zmlete z naglo sušnim firnežem na najnovejših strojih, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino po-barvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, 770 17

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Narodni dom.

Jutri, v sredo, 20. avgusta, neprekljeno zadnji dan predstav

Togo in Mandingo karavan.

Čas predstav in vstopnina kakor že oznanjeno. 965 1—1

Leopold Trafnik

pasár in srebrar v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 27

se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkv v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, monstrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd

iz zanesljivo najboljšega kovin-kega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posrebi in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenapreja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 726 33—11

*****

Oljnate barve v kosatarnih škaltljicah za razprodajalec in lastno uporabo se dobé pri trdnji **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice 524 5 12—4 Vnanja naročila proti povzetju.

*****

Na prodaj je

ležeči parni stroj

za 32 konjskih sil s kotli in armaturo.

Vsa naprava je izvrstno ohranjena, deluje brez napake in se prodá le zaradi tega, ker se bode napravila večja.

Kdor se zanima, si lahko ogleda parni stroj v delavnosti v tovarni za usnje gospoda **Karola Polak-a** v Ljubljani.

Na njega naj se pošiljajo morebitna vprašanja. 957 3—3

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.